

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2008
Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Literatura

Lolek, C. 1957: Zaniklý poplužní dvůr v Nemili. *Severní Morava* 2, 40–43.

Spurný, F. (ed.) 1983: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II. Severní Morava. Praha.

Resumé

Nemile u Zábřehu (Bez. Šumperk). Gebäude der Festung Kryštof st. Huberck aus Belnsdorf (Bnr. 54). Neuzeit. Festung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Blažejské náměstí, p. č. 116/13, 116/119. Středověk, novověk. Město, sídlištní vrstvy. Záchranný výzkum.

Souřadnice: X=1121811,7100, Y=546951,5300; X=1121847,0200, Y=546883,9900; X=1121802,7200, Y=546886,7200

V říjnu 2007 probíhala na Blažejském náměstí rekonstrukce plynovodu. Přestože výkop celé trasy plynovodu (šířka = 0,9–1 m, hloubka = 1,05–1,15 m) byl veden ve stávající trase původního potrubí, bylo zjištěno několik archeologických situací – byly narušeny celkem tři torza zdí. Před č. o. 6-7 bylo zachyceno v západním profilu kamenné zdivo 900 a cihlová klenba 901 (formát cihel: 32 × 15 × 7,5 cm). Zed' 900 z lomového kamene, pojeného kvalitní maltou, mírně vystupovala ze západního profilu a v délce 2,16 m byl zaznamenán její líc. Nálezové okolnosti zdí 900 a 901 neumožnily jejich datování ani určit jejich funkci. Před č. o. 1 byla výkopem narušena další kamenná zed' 902 z lomového kamene pojeného zvětralou maltou. Torzo této zdi se zachovalo v severním profilu, její východní okraj byl přizdřen ke skalnímu podloží. Základová spára zdi 902 byla 0,86 cm pod dlažbou a dosedala na kulturní vrstvu k. 101, odkud se podařilo vzorkováním získat pouze jeden střepek z konce 14. století a lidský prstní článek dospělého jedince. Torzo zdi 902 snad může pocházet ze hřbitovní zdi kolem zaniklého kostela sv. Blažeje. Sběrem z výkopku byla dále získány vzorky keramiky od 14. do 16. století, zlomek prejzy a dvě dětské kosti (prstní článek a obratel). Během archeologického dohledu byly také zaznamenány výběžky skalního podloží před domy č. o. 8 a 13.

Hana Dehnerová, Petr Večeřa

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Blažejské Platz. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Denisova a Pekařská ulice, náměstí Republiky, p. č. 116/29, 116/45, 116/46. Střední - mladohradištní období, vrcholný středověk, novověk. Město, sídlištní vrstvy. Záchranný výzkum.

Z důvodu neutěšeného technického stavu jedné z nejušnějších obchodních a dopravních tříd města Olomouce proběhla její celková rekonstrukce. V průběhu záchranného archeologického výzkumu v Olomouci v ulicích Pekařské, Denisově a náměstí Republiky se z celkové délky 454 m rekonstruované trasy podařilo v 68 sondách zakreslit 91,10 m na 68 profilech. Lokalizace prozkoumané komunikace v souřadnicích od nám. Republiky po ulici 8. května: Y=546630,99; X=1121238,57; Y=546785,62; X=1121277,13; Y=546894,94; X=1121309,62; Y=546945,36; X=1121300,43; Y=547074,97; X=1121288,22; Y=547095,63; X=1121297,38. Vlastní archeologický výzkum probíhal prakticky nonstop od 5. března do 29. června 2007.

Výzkum v ulicích Pekařské, Denisově a náměstí Republiky lze prostorově i časově rozdělit na dvě části, které prakticky kopírují původní rozdělení Olomouce na město a suburbium Předhradí. Méně výrazné je toto dělení v pravěku, kdy se osídlení z doby bronzové rozprostírá v obou částech, přesto jsou doklady z Předhradí na podstatně vyšší kvalitativní i kvantitativní úrovni. Zcela jednoznačně platí toto rozdělení pro středověk. Zatímco na Předhradí, na dnešním náměstí Republiky, byl zjištěn středohradištní sídlištní objekt, a v přilehlé Denisově ulici dokonce pohřeb z druhé poloviny 10. století, z ulic Denisovy a Pekařské z areálu města tak staré doklady osídlení zcela chybí. Skalní podloží v Denisově ulici sahá prakticky až k současnému povrchu, takže v mnohých profilech byl zdokumentován pouze průběh skalního podloží, nad kterým bylo jenom souvrství skladby současné vozovky. Na rozvinutém řezu je vynesena průběh podloží, jež od křižovatky ulice Pekařské a Zámečnické tvoří písek (nejnižší linka) od profilu P 52 skála (vyšší linka), nad níž je opět písčité podloží dokumentované až na náměstí Republiky. Prostory křižovatek Denisova–Univerzitní, Denisova–Ztracená a Denisova–Ostružnická byly porušeny mnohonásobným překopáním v novověku.

Od křižovatky ulic Denisovy–Ztracené počínaje sondou S 33 s profilem P 33 přes ulici Pekařskou až po křižovátku ulic Pekařské a Zámečnické je stratigrafická situace prakticky shodná, liší se pouze stupněm narušení terénu a podloží, které je v Pekařské ulici písčité. Lze ji dostatečně výstižně popsat právě na profilu P 33. Nad skalním podložím (k. 107) je cca 0,30 m silná odpadní vrstva (k. 234), tvořená černou prachovou hlínou s četným organickým odpadem (dřevo, kůže). Nad odpadní vrstvou je utužený kamenný povrch cesty, jejíž dláždění je provedeno formou šterkového posypu o mocnosti 0,10–0,15 m (k. 233). Nad komunikací je makroskopicky shodná jako k. 234 černá odpadní vrstva (k. 232) o síle cca 0,15 m. Následuje opět komunikační úroveň, představovaná kamenným dlážděním, provedeným šterkovým posypem o síle 0,10 m (k. 231). Výše je utvořena opět odpadní vrstva, silná 0,55 m (k. 230), nad kterou je znovu kamenné zpev-